

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نېاشد تن من مېباد
همه سر به سر تن به کشتن دهيم

بدین بوم و بر زنده یک تن مېباد
از آن به که کشور به دشمن دهيم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Literary - Cultural

ادبی - فرهنگی

هانری لوفبر - Henri Lefebvre

برگردان از: حمید محوی

۳۰ جنوری ۲۰۱۴

تأملاتی در باب زیبایی شناسی

پیشگفتار مترجم

اگر بپرسید که چرا چنین کتابی را ترجمه کرده ام، در مقام پاسخ می توانم بگویم که نیت من خواندن این کتاب بود و تنها می خواستم به شکل عمیق تری با نظریات متفکر ماتریالیست فرانسوی هانری لوفبر در رابطه با مبحث زیبایی شناسی آشنا شوم و در جوار اندیشه های او قرار بگیرم. در نتیجه، آنچه را که به عنوان ترجمه در اینجا به خوانندگان احتمالی این کتاب به زبان فارسی پیشنهاد می کنم حاصل چنین تلاشی برای خواندن نوشته های او بوده است.

با این وجود برای ترجمه این کتاب که می تواند به شکل احتمالی آغازی باشد برای کندوکاو نوشته ها و نظریات هانری لوفبر، انگیزه های شخصی دیگری نیز برای من وجود داشته است.

کنجکاوی در رابطه با جهان هنر و فلسفه هنر خاصه و مشخصاً از دیدگاه مارکسیستی، طرح موضوعاتی مانند «از خودبیگانگی» و به طریق اولی «ضرورت از خودبیگانگی زدایی» که به شکل پراکنده در تمام نوشته های هانری لوفبر مطرح گردیده به ویژه در کتاب «نقد زندگی روزمره» (برای اطلاعات بیشتر باید با مقدمه رمی هس مراجعه کنیم)، نظریات اتوپیک مانند «زندگی در جایگاه اثر هنری یا تولید زندگی به عنوان اثر هنری»... و کشف تازه تری از تاریخ و بن مایه های فکری که جامعه اروپا را در سال های ۶۸ متأثر ساخته بود. از یک سو نزدیکی و آشنایی تازه با این جریان فکری و اجتماعی نزد متفکران اصلی آن، و از سوی دیگر آگاهی به فاصله ای که چنین نظریاتی با آنچه از این جنبش (۶۸) به جامعه ایرانی-افغان منتقل شده بود - با میانجیگران فرهنگی و فکری که بیشتر به بورژوازی کمپرادور تعلق داشتند - از جمله انگیزه های من را در این کار ترجمه تشکیل می دهد.

انگیزه جانبی دیگری که برای انتخاب چنین کتابی می توانم مطرح کنم، تداوم مبارزه در چهار چوب طرحی است که من اجرای آن را با تحلیل سیاست میان فرهنگی ایران و جهان، در فراسوی تحلیل آثار به اصطلاح آلترناتیوهای هنری نزد ایرانیان مقیم غرب امپریالیستی و محافل اپوزیسیون پنتاگونی آغاز کردم. در این تحلیل ها نشان دادم که بر اساس کدام سنجه ها، چنین آثاری به عنوان آثار هنری و فرهنگی که پشت وپترین اپوزیسیون ایرانی پنتاگونی دیده می شود بی اعتبار و تقلبی است و به جهان هنر تعلق ندارد. (در اینجا زیاد روی این موضوع تکیه می کنم ولی لازم به یادآوری می دانم که کلید واژه درک فرهنگ ابتذال و اپوزیسیون های ایرانی پنتاگونی به عنوان بارزترین نمایندگان معاصر سیاست های استعماری در ایران، و در جوامع ایرانی فقدان نظریات پیشگام در زمینه دموکراتیزاسیون فرهنگ و هنر و فقدان درک مسائل و مشکلات خلاقیت هنری و سرنوشت آن در سطح فردی و اجتماعی در گستره جامعه می باشد). با

ترجمه چنین کتابی می خواستم نشان دهم که میان فرهنگی دیگری نیز می تواند وجود داشته باشد. و در کشوری مانند فرانسه به عنوان متحد القاعده ها و متحد پینوشه ها، در فرانسه با تمام بمب های اورانیوم ضعیف شده ای که روی سر ملت های جهان ریخته است، بشریت دیگری نیز با آرزومندی های والا زندگی می کرده و همچنان زندگی می کند. می خواستم نشان دهم که حتی در همین فرانسه که امروز شیخ قطر برای انتخاب ریاست جمهور آن تصمیم می گیرد و اسرائیل و صهیونیست ها کاخ الیزه را کنترل می کنند، بشریت پیشگام دیگری نیز زندگی می کند و در چشم انداز جهانی برای آینده ای بهتر – اگر آینده ای وجود داشته باشد - و ما باید و سزاوار است که آنها را بشناسیم و با آنها متحد شویم.

در پایان کار باید بگویم که هانری لوفبر نویسنده ساده ای نیست و شیوه نگارش او دست کم برای مترجم سهل و ساده نبوده، با این وجود در برخی موارد سعی کردم از شیوه نگارش او نیز تبعیت کنم. برخی درشت نمائی ها و علامات در پیکره متن متعلق به مترجم است. در پی نوشت ها سعی کردم برخی مفاهیم کلیدی را بیشتر توضیح دهم و البته انتخاب واژه در مورد برخی مفاهیم که حتی در زبان اصلی تازه به نظر می رسد، مطمئناً قطعی نیست و بستگی به سیر تحولی بازی زبانی رایج در زمینه فلسفه هنر به زبان فارسی دارد.

علاوه بر این در مورد پیشگفتار استاد برجسته رمی هس (۱) لازم به یادآوری می دانم که در آغاز کار می خواستم از پیشگفتار او قطع نظر کنم، زیرا او کتاب هائی را معرفی می کند که در حال حاضر از دسترس فارسی زبانان به دور می باشد... با این وجود سرانجام نتیجه گرفتم که این مقدمه با توجه به مطالبی که در مورد آثار این فیلسوف فرانسوی مطرح کرده است، می تواند برای ما مبتدیان این وادی مفید باشد. و باز هم لازم یادآوری می دانم که در جست و جوییم در اینترنت در سایت «انجمن تخصصی شهرسازی ایران» (۲) کشف کردم که پیش از این یکی از کتابهای لوفبر زیر عنوان «انقلاب شهری» به زبان فارسی ترجمه و منتشر شده است، ولی متأسفانه دسترسی به این کتاب در اینترنت ممکن نبود، و این انجمن تخصصی دسترسی به این کتاب را مشروط ساخته است (۳) به دلایلی که تنها خودشان می توانند توضیح بدهند (...). در هر صورت تا «انقلاب شهری» دسترسی فوری و رایگان به این کتاب در اینترنت به یمن «انجمن تخصصی شهر سازی ایران» برای کاربران فارسی زبان ممکن نخواهد بود. و این مورد تنها مورد نیست، در بسیاری از موارد و بیش از پیش پی می بریم که کاربرد حداکثر و مفید از این دست آوری فنی بزرگ در زمینه پژوهشی و فرهنگی، یعنی اینترنت را، مانند تمام دیگر دست آوردهای تمدن بشری، باید به آینده ای نامعلوم موکول بدانیم.

حمید محوی/گاهنامه هنر و مبارزه/پاریس

(۱) Remi Hess

مدیر انتشارات آنتروپو، نویسنده و جامعه شناس فرانسوی که یکی از همکاران و مریدان دائمی هانری لوفبر نیز بوده است. رمی هس از سال ۱۹۶۹ به کار تدریس در دبیرستان ها و دانشگاه های فرانسه اشتغال دارد. او مؤلف ۶۰ کتاب و معرف ۳۰۰ نویسنده در کار انتشاراتی خود بوده است. یکی از موضوعات مورد بررسی او از سال ۱۹۷۴ میان فرهنگی فرانسه و آلمان است و تأملات او روی اشکال زندگینامه قابل ذکر است.

(۲) <http://anjoman.urbanity.ir/showthread.php?tid=4518&pid=۳۴۹۸۸>

گاهنامه هنر و مبارزه

اطلاعیه

سرانجام کتاب «تأملاتی در باب زیبایی شناسی» اثر هانری لوفیر
پس از حدود شاید بیش از یک سال کار مداوم در چهار چوب فعالیت های گاهنامه هنر و مبارزه
کاملاً ترجمه شده و برای ارسال رایگان آماده است.
دوستانی که به دریافت محصول این تلاش فروتنانه در زمینه فلسفه هنر علاقه مند هستند
می توانند با گاهنامه هنر و مبارزه تماس بگیرند و این کتاب را درخواست کنند.

CONTRIBUTION A L'ESTHETIQUE

2^e Edition

Ed ECONOMICA 2001

نشر گاهنامه هنر و مبارزه/پاریس/جنوری ۲۰۱۴